

Της Σοφίας Χριστοφορίδου, makthes.gr, 25.6.2017

Κοινή η ανθρώπινη μοίρα, η ζωή να είναι θέμα τυχαιότητας και η νίκη απέναντι στο θάνατο να είναι πάντα πρόσκαιρη. Στη σύντομη πορεία μας στον κόσμο ό,τι αξίζει είναι “να αγαπάς τον άλλον, να μιλάς για όσα άδικα βλέπεις να συμβαίνουν γύρω σου και να προσφέρεις στην κοινωνία”.

Αυτό είναι το απόσταγμα ζωής ενός ανθρώπου που έκλεισε τα 90 του χρόνια κι ας είχε συναντηθεί με την απόλυτη βαρβαρότητα και το θάνατο ήδη από την εφηβεία του. Τότε δεν τον θεωρούσαν άνθρωπο, ήταν μόνο ο αριθμός 109565. Ο Χάιντς Κούνιο είναι ένας από τους τελευταίους Εβραίους της Θεσσαλονίκης που επέζησαν του Ολοκαυτώματος και την προηγούμενη εβδομάδα γιόρτασε τα 90ά γενέθλιά του.

Η ΑΤΥΧΙΑ ΠΟΥ ΗΤΑΝ ΤΥΧΗ

Αν δεν ήταν η συγκυρία της στιγμής, το ρολόι της ζωής του θα είχε σταματήσει να χτυπά στα 15 του χρόνια. Έφτασε στο Άουσβιτς με την πρώτη αποστολή. Χαράματα, μισοκοιμισμένος άκουσε να φωνάζουν άγρια “ανοίξτε, ανοίξτε” και μετά “κατεβείτε, κατεβείτε”. Το τρένο ήταν γεμάτο με εβραίους χαμάληδες, φτωχούς λιμενεργάτες που καταλάβαιναν μόνο τα λαντίνο. Οι Γερμανοί ρώτησαν “ποιος μιλά γερμανικά, να κάνει ένα βήμα μπροστά”. Τέσσερις άνθρωποι σε όλο το τρένο μιλούσαν γερμανικά. Ήταν τα μέλη της οικογένειας Κούνιο. Η μητέρα ήταν γερμανόφωνη και μαθαίνοντας στα παιδιά της τη γλώσσα της τους έδωσε ζωή για δεύτερη φορά. Οι τέσσερις τους επιστρατεύτηκαν, για να μεταφράζουν τις εντολές των Γερμανών στους Εβραίους, που έφταναν με κάθε αποστολή από τη Θεσσαλονίκη. “Η ζωή τελικά είναι θέμα τύχης;”, τον ρωτάμε. “Για εμάς ήταν η συγκυρία, το ότι φύγαμε με την πρώτη αποστολή”, λέει, κρατώντας στο χέρι του ένα ποτήρι σαμπάνια. Μία φορά μόνο μέθυσε στη ζωή του και στα 90 του χρόνια επιτρέπει στον εαυτό του να πιει και λίγο παραπάνω. “Η ζωή τελικά είναι ένα απροσδόκητο δώρο”, λέει με φιλοσοφική διάθεση, πριν να επιστρέψει στην τραγική αφήγησή του.

Αν η οικογένεια δεν είχε αναχωρήσει με το πρώτο τρένο, θα είχε κερδίσει λίγο ακόμη χρόνο ζωής, όπως χιλιάδες άλλοι, που εκτοπίστηκαν αργότερα, αλλά τελικά δεν ξέφυγαν από την τραγική τους μοίρα. Όμως τελικά αυτή η “ατυχία” τους να φτάσουν πρώτοι ήταν και η σωτηρία τους. Αν στο μεταξύ οι Ναζί έβρισκαν άλλους Εβραίους που ήξεραν

γερμανικά, εκείνους θα χρησιμοποιούσαν, για να κάνουν τη δουλειά τους, και οι Κούνιο θα κατέληγαν στους φούρνους. Ο πατέρας του ήταν κουτσός, ο Χάιντς Κούνιο και η αδερφή του, 15-16 ετών, άνθρωποι που οι Ναζί δεν τους θεωρούσαν χρήσιμους και τους ξεφορτώνονταν αμέσως. “Η μόνη που θα δικαιούτο να ζήσει ήταν η μητέρα μου, που ήταν γερή, εμείς ήμασταν για το φούρνο. Αν δεν ξέραμε γερμανικά κι αν δεν είχαμε φτάσει πρώτοι, δεν θα ζούσαμε”, λέει στη “ΜτΚ”.

«ΗΘΕΛΑ ΝΑ ΜΙΛΗΣΩ»

Ο Χάιντς Κούνιο υποδέχτηκε και τις δεκαεννέα αποστολές τρένων με γνωστούς, φίλους και συμπολίτες από τη Θεσσαλονίκη. “Τους λέγαμε μην κάνετε θόρυβο, μην αντιστέκεστε, μη ρωτάτε πολλά, θα σας σκοτώσουν όλους εδώ μέσα στο βαγόνι. Ξέραμε τι θα επακολουθούσε, από την πρώτη στιγμή που φτάσαμε, αλλά πού τολμούσαμε να το πούμε; Γύρω από το Άουσβιτς Μπικενάου ξέρετε πόσες καμινάδες υπάρχουν; Καμινάδες εργοστασίων 40 μέτρα ψηλές, που τη νύχτα ξερνούσαν φωτιά και έναν λευκό καπνό...”. Όλο αυτό το βασανιστικό διάστημα μέχρι την απελευθέρωση “η μόνη μου ελπίδα ήταν ότι ο Θεός θα μας εισάκουε και μας εισάκουσε, γιατί η οικογένειά μου είναι μία εξαίρεση. Έσφιγγα τα δόντια, γιατί ήθελα να σωθώ και να μιλήσω”. Ελάχιστοι όμηροι των ναζιστικών στρατοπέδων επέζησαν και επέστρεψαν στη Θεσσαλονίκη κι αυτοί “ήθελαν να κλείσουν αυτή τη σελίδα της ζωής τους”. Κι όσοι προσπαθούσαν να μιλήσουν αντιμετώπιζονταν με δυσπιστία, δεν χωρούσε ανθρώπινος νους όσα συνέβησαν στα στρατόπεδα. “Εγώ είπα θα μιλήσω, θα τα πω όλα”. Η ανησυχία του είναι τι θα γίνει, όταν ο ίδιος και οι υπόλοιποι επιζώντες φύγουν πια από τη ζωή. “Κάποια στιγμή όλοι πρέπει να πεθάνουμε, τι να κάνουμε; Έπειτα από μένα δεν ξέρω ποιος θα μιλήσει για αυτά. Εγώ τουλάχιστον ήμουν μάρτυρας. Τα τραγικά γεγονότα οι άνθρωποι έχουν την τάση να τα ξεχνούν και για αυτό μιλάω, δεν ξέρω τι θα γίνει έπειτα από μένα”. Τον ρωτάμε πώς νιώθει για αυτούς που αρνούνται ότι συνέβη το Ολοκαύτωμα. “Οίκτο νιώθω. Δεν θέλουν να δουν, να καταλάβουν τι συνέβη, διότι ενδεχομένως είναι αντισημίτες, τι να πω, δεν ξέρω...”. Πώς μπορεί να γίνει πράξη το “Ποτέ ξανά;”.

“Με το να διδάσκουμε το Ολοκαύτωμα στα σχολεία, να ανοίξουμε τα μάτια των παιδιών, να τους μιλήσουμε για ό,τι συνέβη”.

Η ιστορία του Χάιντς Κούνιο είναι μία ιστορία νίκης της ζωής απέναντι στο θάνατο, πρόσκαιρης έστω. “Ο άνθρωπος νικά το θάνατο με το να μιλά για όσα είδε, με το να προσφέρει στους άλλους ανθρώπους”, σημειώνει. Αυτή η παρακαταθήκη εξάλλου, το να αφηγείται κανείς την ιστορία του και να προσφέρει, είναι μία προέκταση της ζωής του στο μέλλον και στις επόμενες γενιές.

Η ΕΥΧΗ ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΠΡΟΞΕΝΟΥ

Για τα γενέθλια του κ. Κούνιο διοργανώθηκε μία δεξίωση στην κατοικία του γερμανού προξένου στη Θεσσαλονίκη Βάλτερ Στέχελ. Περιστοιχισμένος από φίλους και συγγενείς, την αγαπημένη του σύζυγο Σέλη, τα παιδιά, τα εγγόνια και τα δισέγγονά του, ο κ. Κούνιο θυμήθηκε τα “αξέχαστα παιδικά χρόνια” και την “τραγικά δύσκολη εφηβεία” του, την επίσης δύσκολη επιστροφή από τα στρατόπεδα συγκέντρωσης του Ολοκαυτώματος, αλλά και την τεράστια προσπάθεια που κατέβαλαν μαζί με τον πατέρα του για την ανοικοδόμηση της επιχείρησής τους. Στη δύναμη του Θεού απέδωσε και το γεγονός ότι κατάφερε να ξεπεράσει τα βαριά συναισθήματά του, όπως είπε, αλλά και να παλέψει “για τη συμφιλίωση των λαών και τη διάδοση της ιστορίας του Ολοκαυτώματος στη νεολαία, την ελληνική, τη γερμανική και όλου του κόσμου”.

“Σας ευχαριστώ, αγαπητέ κύριε Κούνιο, αγαπητή οικογένεια Κούνιο, γιατί δεν χάσατε το θάρρος σας και γιατί παρ’ όλα τα δεινά που βιώσατε τείνατε την χείρα προς εμάς τους Γερμανούς”, είπε από την πλευρά του ο γερμανός διπλωμάτης, εκφράζοντας τις ευχές του για μακροήμερευση με υγεία στη θαλπωρή της οικογένειας. “Και αν μου επιτρέπετε να εκφράσω ακόμη μία ευχή, θα ευχόμουν να είσαστε παρών στα εγκαίνια του Μουσείου του Ολοκαυτώματος”, είπε ο κ. Στέχελ, υπενθυμίζοντας ότι η Γερμανία συμμετέχει και αυτή στην απότιση τιμής και στη διατήρηση της μνήμης χρηματοδοτώντας -όπως και το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος- την ανέγερση του Μουσείου.

[ΠΗΓΗ: makthes.gr, 25.6.2017](http://makthes.gr)